

P7_TA(2013)0001

Pilsētvides atjaunošanas ieguldījums ekonomikas izaugsme

Eiropas Parlamenta 2013. gada 15. janvāra rezolūcija par pilsētvides atjaunošanas ieguldījumu ekonomikas izaugsme, īstenojot ES kohēzijas politiku (2011/2311(INI))

Eiropas Parlaments,

- ņemot vērā Līguma par Eiropas Savienības darbību 174. un 176. pantu, kuros noteikts ekonomiskās, sociālās un teritoriālās kohēzijas mērķis un minēti strukturālie finanšu instrumenti šā mērķa sasniegšanai, kā arī noteikts, ka Eiropas Reģionālās attīstības fonds ir nodibināts, lai palīdzētu izlīdzināt Savienības reģionu attīstības līmeņu galvenās atšķirības,
- ņemot vērā Komisijas 2010. gada 3. marta paziņojumu „Eiropa 2020: stratēģija gudrai, ilgtspējīgai un integrējošai izaugsmei” (COM(2010) 2020),
- ņemot vērā Parlamenta 2010. gada 20. maija rezolūciju par kohēzijas politikas ieguldījumu Lisabonas mērķu un stratēģijas „ES 2020” mērķu sasniegšanā¹,
- ņemot vērā Parlamenta 2010. gada 14. decembra rezolūciju par patiesas teritoriālās, sociālās un ekonomikas kohēzijas sasniegšanu Eiropas Savienībā — nepieciešams priekšnoteikums pasaules mēroga konkurētspējai?²,
- ņemot vērā Komisijas 2010. gada 9. novembra paziņojumu „Secinājumi piektajā ziņojumā par ekonomikas, sociālo un teritoriālo kohēziju — kohēzijas politikas nākotne” (COM(2010) 0642),
- ņemot vērā Komisijas 2010. gada 23. novembra paziņojumu „Jaunu prasmju un darba vietu programma: Eiropas ieguldījums ceļā uz pilnīgu nodarbinātību” (COM(2010) 0682),
- ņemot vērā Komisijas 2010. gada 16. decembra paziņojumu „Eiropas platforma cīņai pret nabadzību un sociālo atstumtību: Eiropas pamatprogramma sociālai un teritoriālai kohēzijai” (COM(2010)0758),
- ņemot vērā Komisijas 2011. gada 26. janvāra paziņojumu „Stratēģijas „Eiropa 2020” pamatiniciatīva „Resursu ziņā efektīva Eiropa”” (COM(2011) 0021),
- ņemot vērā Parlamenta 2011. gada 23. jūnija rezolūciju par ERAF un pārējo struktūrfondu pašreizējo stāvokli un uz efektivitātes paaugstināšanu vērstas turpmākas sinerģijas veidiem³,
- ņemot vērā Parlamenta 2011. gada 8. jūnija rezolūciju „IKP un ne tikai — progresa novērtējums mainīgā pasaulē ”⁴,

---

¹ OV C 161 E, 31.5.2011., 120. lpp.

² OV C 169 E, 15.6.2012., 29. lpp.

³ OV C 390 E, 18.12.2012., 27. lpp.

⁴ OV C 380 E, 11.12.2012., 81. lpp.

- ņemot vērā Parlamenta 2011. gada 8. jūnija rezolūciju „Ieguldīšana nākotnē — jauna daudzgadu finanšu shēma (DFS) konkurētspējīgai, ilgtspējīgai un integrējošai Eiropai”¹,
- ņemot vērā Parlamenta 2011. gada 5. jūlija rezolūciju par Komisijas Piekto ziņojumu par kohēziju un kohēzijas politikas stratēģiju laikposmā pēc 2013. gada²,
- ņemot vērā Parlamenta 2011. gada 27. septembra rezolūciju par Struktūrfondu un Kohēzijas fonda līdzekļu apgūšanu — pieredze turpmākas ES kohēzijas politikas veidošanai³,
- ņemot vērā 2011. gada 6. oktobra priekšlikumu Eiropas Parlamenta un Padomes regulai, ar ko paredz kopīgus noteikumus par Eiropas Reģionālās attīstības fondu, Eiropas Sociālo fondu, Kohēzijas fondu, Eiropas Lauksaimniecības fondu lauku attīstībai un Eiropas Jūrlietu un zivsaimniecības fondu, uz kuriem attiecas vienotais stratēģiskais satvars, un vispārīgus noteikumus par Eiropas Reģionālās attīstības fondu, Eiropas Sociālo fondu un Kohēzijas fondu un atceļ Regulu (EK) Nr. 1083/2006 (COM(2011) 0615),
- ņemot vērā 2011. gada 6. oktobra priekšlikumu Eiropas Parlamenta un Padomes regulai par īpašiem noteikumiem attiecībā uz Eiropas Reģionālās attīstības fondu un mērķi “Ieguldījums izaugsmei un nodarbinātībai” un par Regulas (EK) Nr. 1080/2006 atcelšanu (COM(2011) 0614),
- ņemot vērā 2011. gada 6. oktobra priekšlikumu Eiropas Parlamenta un Padomes regulai par Eiropas Sociālo fondu un Padomes Regulas (EK) Nr. 1081/2006 atcelšanu (COM(2011) 0607),
- ņemot vērā 2011. gada 6. oktobra priekšlikumu Eiropas Parlamenta un Padomes regulai par Eiropas Savienības Sociālo pārmaiņu un sociālās inovācijas programmu (COM(2011) 0609),
- ņemot vērā Parlamenta 2011. gada 15. novembra rezolūciju par Eiropas platformu cīņai pret nabadzību un sociālo atstumtību⁴,
- ņemot vērā Parlamenta 2008. gada 9. jūlija rezolūciju par jautājumu „Ceļā uz jaunu pilsētu mobilitātes kultūru”⁵,
- ņemot vērā Parlamenta 2009. gada 24. marta rezolūciju par kohēzijas politikas pilsētu dimensiju jaunajā plānošanas periodā⁶,
- ņemot vērā Parlamenta 2009. gada 23. aprīļa rezolūciju par rīcības plānu attiecībā uz mobilitāti pilsētā⁷,
- ņemot vērā Parlamenta 2011. gada 23. jūnija rezolūciju par Eiropas pilsētvides attīstības plānu un tā nākotni saistībā ar kohēzijas politiku⁸,

---

¹ OV C 380 E, 11.12.2012., 89. lpp.

² Pieņemtie teksti, P7_TA(2011)0316.

³ Pieņemtie teksti, P7_TA(2011)0403.

⁴ Pieņemtie teksti, P7_TA(2011)0495.

⁵ OV C 294 E, 3.12.2009., 42. lpp.

⁶ OV C 117 E, 6.5.2010., 73. lpp.

⁷ OV C 184 E, 8.7.2010., 43. lpp.

⁸ OV C 390 E, 18.12.2012., 10. lpp.

- ņemot vērā Parlamenta 2005. gada 13. oktobra rezolūciju par pilsētu dimensiju paplašināšanās kontekstā¹,
  - ņemot vērā Parlamenta 2006. gada 26. septembra rezolūciju par pilsētvides tematisko stratēģiju²,
  - ņemot vērā Leipcigas hartu par ilgtspējīgām Eiropas pilsētām, kas apstiprināta neformālajā ministru sanāksmē par pilsētu attīstību un teritoriālo kohēziju, kura notika Leipcigā 2007. gada 24. un 25. maijā,
  - ņemot vērā Toledo deklarāciju par pilsētvides attīstību, kas apstiprināta neformālajā ministru sanāksmē, kura notika Toledo 2010. gada 22. jūnijā,
  - ņemot vērā Reglamenta 48. pantu,
  - ņemot vērā Reģionālās attīstības komitejas ziņojumu (A7-0406/2012),
- A. tā kā 80 % Eiropas iedzīvotāju dzīvo pilsētās (šis skaitlis palielinās, jo paātrinās lauku iedzīvotāju migrācijas plūsma uz pilsētu) un tajās viskoncentrētāk izpaužas ekonomikas krīzes radītās sekas, jārisina problēmas saistībā ar klimata pārmaiņu novēršanu, jaunu darbavietu radīšanu un labklājības un dzīves kvalitātes paaugstināšanu;
  - B. tā kā pilsētu teritorijām ir jāsaņem vidēja termiņa un ilgtermiņa rīcības plāni ilgtspējīgas ekonomiskās, sociālās un teritoriālās kohēzijas jomā;
  - C. tā kā pilsētas ir ne tikai ekonomikas, produktivitātes un nodarbinātības virzītājspēks, bet arī vide, kur nākas saskarties ar suburbanizācijas problēmām, bezdarbu, kā arī ar sociālo atstumtību un segregāciju, un vides piesārņojumu;
  - D. tā kā spēcīgām pilsētu teritorijām arī ir pozitīva ietekme uz apkārtējo lauku apvidu, kas līdz ar to var radīt domino efektu;
  - E. tā kā ir jāpārdomā pilsētu nomaļu koncepcija, lai mainītu pašreizējo tendenci, saskaņā ar kuru veidojas teritoriāla segregācija, kas izraisa sociālu polarizāciju;
  - F. tā kā pašreizējie pilsētu teritoriju pārveides procesi rada pieaugošas cerības un problēmas, kurām valsts rīcība nespēj rast risinājumu, un ir nepieciešami inovatīvi un integrēti ekonomiskās, sociālās un teritoriālās kohēzijas mehānismi;
  - G. tā kā sociāli demogrāfiskās pārmaiņas ir likušas daudzu pilsētu iedzīvotājiem atstāt savus mitekļus senākos pilsētas rajonos un pārcelties uz jaunām un attālākām dzīvojamām zonām, pilsētu teritorijām, kas atrodas pašā pilsētas nomalē, vai vienkārši jaunām, mazākām pilsētām, kas atrodas tuvu lielām aglomerācijām;
  - H. tā kā sociālā nevienlīdzība ir problēma vairākās pilsētu teritorijās un atšķirības starp apkaimēm dažkārt rada nepiemērotu mājokļu politiku un pakalpojumu sniegšana tikai turīgākos rajonos;
  - I. tā kā tradicionālo pieeju pārskatīšana var kļūt par iespēju, lai sāktu eksperimentālu

¹ OV C 233 E, 28.9.2006., 127. lpp.

² OV C 306 E, 15.12.2006., 182. lpp.

pilsētplānošanu un izstrādātu tādus maršrutus, kuru pamatā ir plānošanas pasākumi, kas vērsti uz telpu, sabiedrības vajadzībām un iedzīvotāju iesaistīšanu,

1. norāda, ka kohēzijas politikas stiprākais elements ir vietējās attīstības modelis, jo noteicoši mobilitātes faktori mudina pieņemt labākos lēmumus, kas vislabāk atbilst pilsoņu vajadzībām, īstenojot kopīgus pasākumus un veicināt konsekventākus, rezultatīvākus un efektīvākus pasākumus, palielinot Kopienas intervences pasākumu nozīmi tajās ES teritorijās, kas saskaras ar vissmagākajām problēmām;
2. prasa, lai tiktu noteikts jauns ES regulatīvais posms saistībā ar pilsētu teritoriju saglabāšanas un atjaunošanas plānu, kurš, ievērojot subsidiaritātes principu, var nodrošināt nepieciešamo juridisko pamatu, noteikt vispārējos un kopējos vidējā termiņa un ilgtermiņa mērķus un optimizēt kohēzijas politikas līdzekļu izlietojumu;
3. rosina īstenojot pasākumus, lai pabeigtu un renovētu jau esošās pilsētas daļas, tostarp marginālās apkaimes, funkcionāli rehabilitētu pamestās teritorijas un pārstrukturācijas zonas, palielinātu dzīvojamo rajonu pievilcību, izmantojot dinamiskas attīstības procesu, kā arī atdotu kopienai simboliski svarīgas un vēsturiski bagātas telpas, kas ir zaudējušas savas sākotnējās funkcijas vai ir pakāpeniski atstātas novārtā, un šajā procesā popularizēt kultūras mantojumu;
4. aicina apvienot kultūras un ekonomiskos resursus, par prioritāti izvirzot sociāli ilgtspējīgu pilsētvides pārveidošanu, tādējādi veicinot solidaritāti pilsētā un neaizsargāto un izstumto grupu sociālo integrāciju pilsētu teritorijās, lai pilnībā izmantotu attīstības potenciālu, zinot, ka pilsētvides atjaunošanas procesā pastāv risks izslēgt mazāk aizsargātas iedzīvotāju grupas; tāpēc uzsver nepieciešamību cieši iesaistīt iedzīvotājus pēc iespējas agrākā posmā;
5. uzsver pilsētu teritoriju galveno nozīmi stratēģijas „Eiropa 2020” ekonomikas, sociālo un vides mērķu sasniegšanā un akcentē to, ka Savienība var būt pasaules mērogā konkurētspējīga tikai tad, ja, īstenojot kohēzijas politiku, tiek pilnībā izmantots visu tās reģionu un pilsētu teritoriju attīstības potenciāls;
6. aicina īstenojot integrētu pieeju, kas paredz savienot dabas un vides sistēmu ar kultūrvēsturisko sistēmu un sociālekonomisko sistēmu, tādējādi nodrošinot infrastruktūras attīstību, pilsētvides uzlabošanu un ekonomiskās struktūras attīstību un veicinot teritorijas jauktu izmantošanu, integrējot dzīvojamo un nedzīvojamo ēku būvdarbus, materiālās infrastruktūras un nemateriālu attiecību tīklus;
7. uzsver, ka šim nolūkam ir vajadzīgi jauni pilsētvides atjaunošanas veidi, galveno uzmanību pievēršot sabiedrības nepieciešamībai pēc publiskām platībām, parkiem, atpūtas, kultūras un sporta;
8. prasa īstenojot integrējošu plānošanu sadarbībā ar asociācijām un iedzīvotājiem, lai nodrošinātu nepieciešamo saikni starp vispārējo politiku un īpašām teritoriālām telpām, akcentējot to īpatnības, identitāti, atmiņas un vēsturi un nostiprinot piederības sajūtu kopienai un uzticību iestādēm;
9. uzsver, ka pilsētvides atjaunošana un ekonomikas atveseļošana ir cieši saistītas un ka pievilcīgu vietu izveide var kļūt par ekonomikas atveseļošanās faktoru; norāda — lai to panāktu, pilsētvides atjaunošanai būtu jāatbilst jaunajai pieejai, kas paredz centienu apvienošanu, lai novērstu pilsētu lejupslīdi, veicinātu trūcīgo un marginālo teritoriju

attīstību un atbalstītu vietējās ekonomikas izaugsmi un darbavietu radīšanu, šos pasākumus papildinot ar sociāliem pasākumiem;

10. aicina izmantot efektīvus pasākumus cīņā pret energoresursu neefektīvu izmantošanu, veicot ēku funkcionālo atjaunošanu un būvējot energoefektīvākus mājokļus, tostarp sociālos mājokļus; prasa mazināt pārslogotību, piesārņojumu un troksni, tādējādi padarot pilsētu konkurētspējīgāku attiecībā uz vides problēmām;
11. uzsver vajadzību stratēģijā iekļaut pilsētvides un mājokļu fonda saglabāšanu un aizsardzību tajās teritorijās, kuras ir klasificētas kā augsta riska zonas no zemestrīču un plūdu viedokļa;
12. uzsver nepieciešamību koordinēt finansējuma izlietojumu, lai nodrošinātu integrētu pieeju demogrāfiskās attīstības traucējumiem, pakāpeniskai novecošanai un iedzīvotāju koncentrācijai pilsētās; vērš uzmanību uz to, ka struktūrfondu projekti var palīdzēt rast nopietnu problēmu risinājumus un tiem jābūt pievērstiem cilvēku vajadzībām un jo īpaši mazaizsargātām sabiedrības grupām, piemēram, bērniem, jauniešiem, sievietēm un veciem cilvēkiem;
13. atzinīgi vērtē pasākumus, kas veikti, lai veicinātu pilsētu tīklu attīstību un pieredzes un labas prakses apmaiņu; norāda, ka šos pasākumus ir jāturpina stiprināt un tie ir jāattiecina arī uz funkcionālām pilsētu teritorijām; šim nolūkam aicina palielināt tagad piemērojamo instrumentu darbības jomu, tomēr uzsver, ka ir jāizmanto pašreizējās programmas un struktūras, pirms tiek radītas jaunas struktūras;
14. atzinīgi vērtē noteikumu, ka vismaz 5 % no Eiropas Reģionālās attīstības fonda (ERAF) finansējuma, kas piešķirts ilgtspējīgai pilsētu attīstībai, ir jādeleģē pilsētu pārvaldībai; uzsver, ka šis apjoms ir minimālais mērķis un tas ir jāizmanto funkcionālu pilsētu teritoriju attīstības atbalstam; aicina dažādu līmeņu pārvaldes iestādes izmantot jaunus instrumentus, piemēram, sabiedrības virzītu vietējo attīstību;
15. ieilst pret minēto resursu stingrajiem izmantošanas noteikumiem, īstenojot integrētu teritoriālo investīciju (ITI) instrumentu; uzskata, ka ir jānodrošina iespēja dalībvalstīm īstenot integrētas darbības ilgtspējīgai pilsētu attīstībai, izmantojot arī īpašu darbības programmu vai īpašu prioritāro virzienu;
16. uzsver — kaut arī pilsētu teritorijas kā izaugsmes centri un izaugsmes veicinātājas var sniegt būtisku ieguldījumu, tomēr, risinot piepilsētu, apkaimes un lauku rajonu problēmas, ir jāņem vērā vietējās attīstības vajadzības, lai sekmētu saskanīgas, papildinošas un sinerģiskas attiecības un novērstu pakāpenisko lauku un pilsētu robežu zudumu, ko rada pilsētu teritoriju paplašināšanas tendences, un lauku teritoriju pārvēršanu apbūves gabalos, bet tajā pašā laikā attīstītu sabiedrisko pakalpojumu pieejamību;
17. prasa uzlabot vietējo un reģionālo iestāžu un ekonomikas un sociālās jomas dalībnieku administratīvās spējas (piemēram, vairāk izmantojot tehnisko palīdzību) struktūrfondu pārvaldībā, lai izveidotu reālu daudzlīmeņu pārvaldību, kas nodrošinātu mērķu sasniegšanu; uzskata, ka ir ļoti svarīgi ilgtspējīgus daudzfunkcionālos tīklus, kuru pamatā ir laba prakse, veidot un sekmēt tā, lai tiktu stimulēta spēcīga, integrētu pilsētu un lauku partnerību izveide, pamatojoties uz atsevišķu reģionu vajadzībām;
18. uzsver iespēju izveidot tīklu starp ERAF finansētiem izmēģinājuma projektiem par pilsētu ilgtspējīgu attīstību un jauno daudzgadu programmu „Apvārsnis 2020”, lai nodrošinātu

novatoriskus risinājumus un atkārtojamas stratēģijas pilsētvides atjaunošanas jomā;

19. ir pārliecināts, ka Pilsētas mēru pakta pieredze var būt labs sākums turpmākai attīstībai stratēģijas „Eiropa 2020” mērķu sasniegšanā;
20. aicina ieviest ilgtspējīgas mobilitātes pārvaldības modeli, kas būtu saistīts ar pilsētas plānošanu un kurā ietvertu lielāku skaitu publisko infrastruktūru un sistēmisku loģistikas tīklu, kas atbilst preču un pakalpojumu izplatīšanas vajadzībām pilsētās, īpašu uzmanību pievēršot videi nekaitīga transporta vajadzībām;
21. pauž pārliecību, ka vides problēmas, piemēram, atkritumu apsaimniekošana, ir būtiska problēma, kas skar ne tikai tehniskos aspektus un ietekmē sociālos jautājumus; turklāt mudina, lai mazāku pilsētu ūdensapgādes kvalitātes nodrošināšanas pasākumi un attīrīšanas pakalpojumi tiktu nodrošināti arī turpmāk, jo tas ir izdevīgi vienlaikus gan sabiedrībai, gan videi;
22. uzsver, ka zaļo zonu un parku pieaugums pilsētās ir nozīmīgs ieguvums dabas, vēstures un kultūras mantojumā, kā arī palīdz regulēt nelabvēlīgo mikroklimata ietekmi, panāk labāku enerģētikas budžetu un finanšu ekonomiju, palielina pilsētvides ilgtspēju un kvalitāti un apmierina atpūtas un sociālās vajadzības;
23. cer, ka, nosakot pilsētvides atjaunošanas plānus, prioritāte tiek piešķirta tādiem materiāliem un tehniskajiem risinājumiem, kas ļautu īstenot enerģijas taupīšanas standartus saskaņā ar Kopienas politikas mērķiem;
24. uzdod priekšsēdētājam nosūtīt šo rezolūciju Padomei un Komisijai.